

ПРОГРАМ ПОДРШКА ЕУ ИНКЛУЗИЈИ РОМА

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН - ДРУГА ФАЗА МОБИЛНИ ТИМ, ГРАДА ВРШЦА 2020-2021.

Програм „ПОДРШКА ЕУ ИНКЛУЗИЈИ РОМА - Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома“

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН МОБИЛНОГ ТИМА ЗА ИНКЛУЗИЈУ РОМА И РОМКИЊА ГРАДА ВРШЦА ЗА 2020-2021. ГОДИНУ

Увод

Град Вршац је 27. јуна 2018. године потписао Споразум о сарадњи са СКГО који се односи на реализацију Компоненте 1 Програма - Успостављање/унапређење локалних стратешких, финансијских и институционалних механизма за инклузију Рома, којим је град Вршац потврдио своју спремност за остваривање циљева Програма, са циљем унапређивања положаја Рома и Ромкиња у граду Вршцу, у складу са препорукама Владе Републике Србије датим у Стратегији.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у граду Вршцу за период од 2019. до 2021. године представља документ који је иницирало Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња, усвојен од стране Скупштине Града Вршца.

Формирање Мобилног тима

Именована је Мобилна јединица за социјално укључивање Рома и Ромкиња на локалном нивоу (у даљем тексту: Мобилни тим) Одлука бр. 011-49/2018-II-01.

У раду Мобилног тима учествују представници локалне самоуправе, представници Центра за социјални рад, Дома здравља, Националне службе за запошљавање – филијале Вршац, Одељења за просторно планирање, урбанизам и грађевинарство Градске управе, Предшколска установа „Чаролија“, ОШ „Паја Јовановић“, представници ромских удружења „Романо крло“ и „Роми напред“, Канцеларије за младе,

ромски педагошки асистент и здравствени медијатор. Чланови мобилних јединица су запослени у поменутиим установама и раде на пословима који су у вези са остваривањем права Рома и Ромкиња.

Мобилни тим подстиче директно примењивање стратешких мера у органима и установама; обилази ромска насеља на основу утврђеног плана; сарађује са Националним саветом ромске националне мањине и организацијама цивилног друштва; обавештава органе јавне управе о проблемима у вези са применом стратешких мера; припрема иницијативе и пројекте којима се осигурава сарадња локалних организација и партнера у процесу унапређења положаја Рома и Ромкиња; прикупља податке о остваривању стратешких мера.

Поред наведених организација/институција/установа, чији представници су укључени у рад ЛКТ/Мобилне јединице, у процес социјалног укључивања Рома и Ромкиња потребно је укључити и друге представнике јавног, приватног и цивилног сектора - све јавне институције и невладин сектор који кроз своје програме деловања могу допринети инклузији и успешној социјалној интеграцији Рома и Ромкиња, као и унапређењу њиховог положаја.

Сходно потписаном Споразуму о сарадњи између града Вршца и Сталне конференције градова и општина - Савез градова и општина Србије (СКГО), кроз Програм „Подршка ЕУ инклузији Рома - Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома”, обезбеђује се део средстава из буџета Града у 2020. и 2021. буџетској години, а ради финансирања спровођења активности предвиђених Оперативним планом од стране именованог Мобилног тима за инклузију Рома у локалној заједници. По питању буџетирања, Град Вршац је преузео обавезу да обезбеђује сопствено учешће за операционализацију наведеног плана на следећи начин:

- сопствено учешће за реализацију Оперативног плана за 2020. годину планиран је у предлогу Одлуке о буџету Града Вршца за 2021. годину, у оквиру раздела број 5- Градска управа, Програм 11 – Социјална и дечија заштита, као посебан пројекат под називом „Спровођење оперативног плана мобилног тима за инклузију Рома и Ромкиња Града Вршца за 2020. годину“.

СКРАЋЕНИЦЕ:

Мобилни тим	Мобилна јединица за социјално укључивање Рома и Ромкиња на локалном нивоу
ЦСР	Центар за социјални рад
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ПА	Педагошки асистент
ЗМ	Здравствена медијаторка
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЛАП	Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња града Вршца
НСП	Новчана социјална помоћ
НВО	Невладина организација
АТП	Активно тражење посла
МАО	Мотивационо активационе обуке
СКГО	Стална конференција градова и општина
СШ	Средња школа
ОШ	Основна школа
ППП	Припремни предшколски програм
ПУ	Предшколска установа
ЦК	Црвени крст
ФООО	Функционално основно образовање одраслих

ОБРАЗОВАЊЕ

<p>Веза са политикама инклузије Рома</p>	<p>Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године:</p> <p>Посебни циљ 1: Обезбедити пуну укљученост деце и младих из ромске заједнице у квалитетно предшколско, основно и средње образовање, већи обухват Рома и Ромкиња у студентској популацији и пружање подршке школовању младих и одраслих који се нису школовали или су напустили школовање, уз увођење делотворних и ефикасних механизма за борбу против дискриминације и остваривање услова за уживање свих мањинских права за Роме и Ромкиње у образовном систему.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обезбедити потпуни обухват и редовно похађање квалитетног припремног предшколског програма. <p>Оперативни циљ 2: Обезбедити квалитетно основно и средње образовање за децу и младе из ромске заједнице, делотворну превенцију напуштања образовања и разноврсне облике додатне подршке до завршетка средњег образовања.</p> <p>Обезбедити делотворно спровођење постојећих прописа о упису деце у основну школу како би се осигурао правовремени полазак у редовно основно образовање и спречавање неоправданог уписа у специјално основно образовање за ромску децу, а посебно за децу која живе у ромским насељима и условима сиромаштва.</p> <p>Мере:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Обезбедити финансијске и друге ресурсе који су неопходни како би разноврсни облици додатне подршке образовању ромске деце (различити школски тимови, педагошки асистенти, индивидуализација наставе, индивидуални образовни планови, облици додатне подршке које одређује интерресорна комисија и облици подршке из сектора социјалне заштите) били доступни за сву ромску децу која на њих имају право, како би се обезбедили услови за редовно образовање, напредовање и остварење образовних постигнућа. 1.2. Обезбедити делотворне и ефикасне механизме за превенцију и спречавање раног напуштања образовања од стране деце и младих из ромске заједнице, као и капацитете образовних установа за њихово спровођење самостално или у сарадњи са јединицама локалне самоуправе и другим релевантним институцијама из здравственог сектора и сектора социјалне заштите; успоставити програме менторства и стипендирања на основу претходно спроведеног истраживања и анализе узрока раног напуштања школовања. <p>Оперативни закључци са семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. и 2019. године“</p> <p>Тачка 26. Општине ће обезбедити побољшање постојећих механизма на локалном нивоу, како би се обезбедила синхронизована и ефикасна подршка за укључивање деце из угрожених друштвених група у образовни систем. То укључује праћење кроз систем и њихово задржавање унутар система. Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће обезбедити свеобухватни упис ромске деце у основне школе, односно припремни предшколски програм (ППП).</p>
--	---

Општи циљ	<p>ОПШТИ ЦИЉ - ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ГРАДУ ВРШЦУ</p> <p>Побољшање статуса и квалитета живота Рома и Ромкиња у граду Вршцу, уз већу социјалну укљученост у свим сегментима живота локалне заједнице.</p>				
Посебан циљ	<p>ПОСЕБАН ЦИЉ 5 - ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ГРАДУ ВРШЦУ (2019-2021).</p> <p>Потпун обухват ромске деце обавезним образовањем уз редовно похађање наставе, смањење осипања ученика и подстицај за наставак школовања.</p> <p>Мера 1 Спровођење већ постојећих законских мера, као и увођење нових мера у циљу спречавања нередовног похађања и осипања ученика ромске популације.</p> <p>Мера 2 Подизање свести и информисање ромских родитеља и деце о значају даљег школовања.</p>				
Водећи индикатори 1.1 Посебног циља за 2020/2021. годину	<p>До краја јуна 2021. године најмање 95% од утврђеног броја стасале ромске деце узраста од 5,5 до 6,5 година са територије града Вршца, уз подршку Мобилног тима, у законском року уписано у припремни предшколски програм (ППП) радне 2021/2022. године</p>				
	<p>Полазна вредност</p> <p>Број стасале ромске деце узраста од 5,5-6,5 година утврђен обиласком насеља;</p> <p>У школској 2020/2021. години предшколским васпитањем и образовањем обухваћено 38 ромске деце;</p>	<p>Планирана вредност</p> <p>Најмање 20 родитеља информисано о упису деце у ППП;</p> <p>Најмање 95% од утврђеног броја стасале ромске деце узраста од 5,5-6,5 година уз подршку Мобилног тима уписано у ППП радне 2021/2022;</p> <p>Најмање 10% повећан обухват ромске деце у ППП у односу на показатељ из 2020/2021.</p>	<p>Остварена вредност</p>	<p>Средства верификације</p> <p>Списак стасале ромске деце за упис у ППП;</p> <p>Списак уписане ромске деце у ППП уз подршку МТ;</p> <p>Извештаји са теренских посета породицама;</p> <p>Документација ПУ;</p>	<p>Коментар</p>

**Образложење
предложених
активности**

SWOT анализа за област образовања припремљена је у оквиру радионице за израду SWOT анализе и показала је да не постоји поуздана евиденција о броју ромске деце у образовном систему, да је веома низак ниво образовања ромске популације, као и нередовно похађање основне школе и припремног предшколског програма. Потребна је едукација родитеља о значају образовања деце. Према доступним подацима присутно је осипање ромске деце из система образовања.

- Број дечака и девојчица који су напустили основну школу током школских 2015/2016, 2016/2017 и 2017/2018. износи 129 дечака и 73 девојчице.
- У школској 2017/2018. години предшколским васпитањем и образовањем обухваћено је 544 деце, од чега 17 (3,12%) ромске деце (8 девојчица и 9 дечака).
- У школској 2020/2021. години предшколским васпитањем и образовањем обухваћено је 38 ромске деце.
- Основним образовањем у школској 2017/2018. години обухваћено је 3.681 дете (1.745 девојчица и 1.936 дечака), од чега 273 (7,42%) детета ромске националности (123 девојчице и 150 дечака).
- Основним образовањем у школској 2020/2021. години обухваћено је 327 ромске деце.

Ови подаци указују на веома добар рад Мобилног тима и педагошких асистената, посебно када се ради о континуираном повећању броја ромске деце у систему образовања. Такође, подаци и даље указују и на потребну интервенцију кроз подршку Мобилног тима родитељима приликом уписа деце у обавезни припремни предшколски програм (ППП), као и организовање радионица са родитељима у циљу спречавања осипања ромске деце из система образовања и превенције нередовног похађања наставе.

Статистички званични подаци на основу пописа становништва, показују и следеће образовне податке:

- Број грађана ромске националности са основним образовањем износи 166, што је 19,53%
- Број грађана ромске националности са средњим образовањем износи 40, што је 4,70%

Табела: Грађани ромске националности према школској спреми:

Укупно	Деца млађа од 15 година	Без Школске спреме	Непотпуна Основна школа	Основно образовање	Средње образовање	Више/ високо образовање	Непознато
1.368	461	255	440	166	40	3	3

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Кључни проблем јесте што се ромска деца узраста 1 – 5,5г недовољно укључују у програме предшколског васпитања и образовања, чиме се губе прилике за подстицајно деловање на њихов развој. Родитељи ромске националности најчешће не уписују децу на време, у законском року, у образовне институције. Већ од маја месеца родитељи могу да упишу децу у ПУ, односно у школу у којој желе да дете похађа припремни

	<p>предшколски програм (ППП), како би се на време упознали са васпитачима и информисали о процедури и почетку уписа. Често се дешава да се деца уписују тек са почетком школске године, па се јавља проблем са удаљеношћу објеката, а због тога и нередовно похађање наставе.</p> <p>Вишеструки показатељи, подаци о заступљености ромске деце ПВО: Према истраживању Уницеф-а МИЦС 5 (Истраживање вишеструких показатеља положаја жена и деце у Србији 2014. године) показује се да су ромска деца од 3-5 година заступљена у вртићима са свега 5,7%. Такође, подаци Уницеф-а МИЦС 5 показују да свега 11,9% ромске деце поседује 2 – 3 дечије књиге (узраст – мала деца), док у општој популацији проценат деце која поседују 2 – 3 дечије књиге износи 71,9%.</p> <p>MICS 5 ПОДАЦИ (Узорак 5,7% ромских насеља): Вртић 3 – 5 година MICS 5 Ромска деца – само 5,7% MICS 4 Ромска деца – само 8%</p> <p>Поседовање 2 – 3 дечије књиге (узраст – мала деца) Општа популација 71,9% MICS 4 ромска деца – 23,5% MICS 5 ромска деца – 11,9%</p> <p>Најчешћи разлози раног прекидања школовања код великог броја ромске деце указује и на то да ромска деца најчешће не иду у предшколске установе и вртиће, и због тога лоше пролазе у школи, не постижу задовољавајући успех, рано напуштају школу или се у потпуности исписују из школе. Просторни капацитети постојећих предшколских установа нису довољни за пријем деце предшколског узраста генерално, а то посебно погађа ромску децу.</p>			
<p>Активност 1.1.1.</p>	<p>Утврђивање броја ромске деце стасале за упис у ППП узраста од 5,5 до 6,5 година, кроз обилазак 4 насеља у којима живе Роми, прикупљање података из Дома здравља и матичних служби</p>			
<p>Период/Рок</p>	<p>Одговорна особа /организација</p>	<p>Партнери</p>	<p>Потребни ресурси</p>	<p>Предвиђена средства РСД</p>
<p>До краја маја 2021.</p>	<p>Координаторка за ромска питања;</p>	<p>Педагошки асистент; Предшколска установа; Градска управа – Матична служба; Дом здравља; Здравствена медијаторка;</p>	<p>Возило за обилазак насеља у којима живе Роми;</p>	<p>0,00</p>
<p>Активност 1.1.2.</p>	<p>Подршка родитељима приликом уписа ромске деце у ППП</p>			

Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јуна 2021.	Педагошки асистент; Координаторка за ромска питања;	Предшколска установа; Здравствена медијаторка;	/	0,00
Активност 1.1.3.	Прикупљање података о коначном броју уписане ромске деце у ППП и израда извештаја о водећем индикатору			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јула 2021.	Координаторка за ромска питања;	Педагошки асистент; Предшколска установа; Градска управа;	/	0,00
Водећи индикатори 1.2. Посебног циља за 2020/2021. годину	До краја јуна 2021. године организовати најмање по две радионице у градским и сеоским ромским насељима са родитељима ромске деце основношколског узраста и ученицима, о важности редовног похађања основне школе, као и спречавања напуштања основне школе и превенције нередовног похађања наставе уз додељивање школског прибора и таблет рачунара (У случају погоршања епидемиолошке ситуације приступити онлајн радионицама или теренским обиласком породица, а у складу са мерама Ковид-19)			
	Полазна вредност Основним образовањем у школској 2019/2020. години обухваћено 258 деце ромске националности; Основним образовањем у школској 2020/2021. години обухваћено је 327 ромске деце; Број дечака и девојчица који су напустили основну школу током школских 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018; 2019/2020. износи 129; Средњим образовањем у школској	Планирана вредност Одржано најмање две радионице за најмање 30 родитеља деце која похађају основну школу; Најмање 95% ученика ромске националности успешно завршило школску годину; Најмање 20 посета родитељима чија деца нередовно похађају ОШ; Набавка и подела 327 пакета школског прибора за ученике ромске националности и узраста	Остварена вредност	Средства верификације Списак родитеља који су учествовали на радионицама; Списак ученика/ца који су учествовали на радионицама; Фотографије са одржаних радионица; Медијски извештаји; Извештаји са теренских посета родитељима чија деца нередовно похађају наставу; Списак ромске деце која су успешно завршила школску годину - Документација

	<p>2020/2021. години обухваћено је 56 ромске деце;</p>	<p>од 1. до 8. разреда; Набавка и подела 23 пакета школског прибора за полазнике ШООО; Набавка најмање 15 уџбеника за полазнике ромског језика; Набавка и подела најмање 45 таблет рачунара за ромске ученике ОШ и СШ;</p>		<p>школа; Списак корисничких листа за поделу школског прибора и таблет рачунара;</p>																																																																						
<p>Образложење предложених активности</p>	<p>На територији града Вршца највећи број деце школовање напушта у петом разреду основне школе. У питању су деца ромске националности, коју родитељи углавном тада одводе у иностранство, а када се врате у Србију, враћају се у исти разред који су похађали када су отишли, јер углавном не похађају школу у земљама у које одлазе.</p> <p>Број дечака и девојчица који су напустили основну школу током школских 2015/2016, 2016/2017 и 2017/2018. износи 129 дечака и 73 девојчице. Основним образовањем у Граду Вршцу у школској 2020/2021. години обухваћено 327 деце ромске националности.</p> <p><i>Табела ЛАП: Број дечака и девојчица који су напустили основну школу током школских 2015/2016, 2016/2017 и 2017/2018.</i></p> <table border="1" data-bbox="609 842 1906 1294"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Разреди</th> <th colspan="2">2015/2016.</th> <th colspan="2">2016/2017.</th> <th colspan="2">2017/2018.</th> </tr> <tr> <th>Број дечака</th> <th>Број девојчица</th> <th>Број дечака</th> <th>Број девојчица</th> <th>Број дечака</th> <th>Број девојчица</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. разред</td> <td>7</td> <td>4</td> <td>7</td> <td>2</td> <td>6</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>2. разред</td> <td>6</td> <td>5</td> <td>10</td> <td>7</td> <td>6</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>3. разред</td> <td>10</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>0</td> <td>5</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>4. разред</td> <td>7</td> <td>3</td> <td>6</td> <td>0</td> <td>6</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>5. разред</td> <td>10</td> <td>4</td> <td>6</td> <td>5</td> <td>9</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>6. разред</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>8</td> <td>4</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>7. разред</td> <td>1</td> <td>8</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>5</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>8. разред</td> <td></td> <td>3</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Извор: Упитник за припрему ситуационе анализе за потребу израде ЛАП за инклузију Рома попуњен од стране општине Вршац</i></p> <p>Према званичном попису Рома из 2011. године у Србији Рома са завршеном основном школом има 33,33%, што и даље чини веома низак</p>					Разреди	2015/2016.		2016/2017.		2017/2018.		Број дечака	Број девојчица	Број дечака	Број девојчица	Број дечака	Број девојчица	1. разред	7	4	7	2	6	3	2. разред	6	5	10	7	6	3	3. разред	10	1	4	0	5	2	4. разред	7	3	6	0	6	2	5. разред	10	4	6	5	9	5	6. разред	2	4	8	4	4	3	7. разред	1	8	0	2	5	1	8. разред		3	1	1	1	1
Разреди	2015/2016.		2016/2017.		2017/2018.																																																																					
	Број дечака	Број девојчица	Број дечака	Број девојчица	Број дечака	Број девојчица																																																																				
1. разред	7	4	7	2	6	3																																																																				
2. разред	6	5	10	7	6	3																																																																				
3. разред	10	1	4	0	5	2																																																																				
4. разред	7	3	6	0	6	2																																																																				
5. разред	10	4	6	5	9	5																																																																				
6. разред	2	4	8	4	4	3																																																																				
7. разред	1	8	0	2	5	1																																																																				
8. разред		3	1	1	1	1																																																																				

	<p>ниво. Најважније препреке са којима се суочава ромска заједница јесу да ромска деца рано напуштају школу. Такође, мали број ромске деце је обухваћен припремним предшколским програмом. Ромска деца не познају довољно добро српски језик. Језичка баријера је фактор који утиче на постигнуће ромских ученика у школи и један од главних разлога прекидања школовања. Такође, на прекидање школовања утиче и њихов социјални статус, немају прибор, обућу, одећу, итд.</p>			
Активност 1.2.1.	Укључивање координаторке за ромска питања и педагошког асистента у рад Актива стручних сарадника школе			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јуна 2021.	Градска управа;	Основне школе; Предшколска установа; Координаторка за ромска питања; Педагошки асистент;	/	0,00
Активност 1.2.2.	Прикупљање података о броју ромске деце која не похађају редовно ОШ			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
Континуирано, до краја маја 2021.	Педагошки асистент; Координаторка за ромска питања;	Актив стручних сарадника; Основне школе; Градска управа;	/	0,00
Активност 1.2.3.	Посете од стране Мобилног тима породицама чија деца нередовно похађају наставу			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
Континуирано, до краја маја 2021.	Педагошки асистент; Координаторка за ромска питања;	Здравствена медијаторка; ЦСР; ОШ;	Возило за обилазак родитеља чија деца не похађају редовно ОШ; Гориво;	0,00
Активност 1.2.4.	Одржавање радионице о важности редовног похађања основне школе у градским и сеоским ромским насељима са родитељима ромске деце основношколског узраста (У случају погоршања епидемиолошке ситуације приступити онлајн радионицама или теренским обиласком породица у складу са мерама Ковид-19)			

Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја маја 2021.	Педагошки асистент;	Координаторка за ромска питања; Здравствена медијаторка; ЦСР; ОШ;	Простор; Возило за одлазак у насеље;	0,00
Активност 1.2.5.	Одржавање едукативне радионице у градским и сеоским ромским насељима са ученицима о значају даљег школовања			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја маја 2021.	Педагошки асистент;	Координаторка за ромска питања; Здравствена медијаторка; ЦСР; ОШ;	Простор; Возило за одлазак у насеље;	0,00
Активност 1.2.6.	Прикупљање података о броју ученика/ца који су након одржавања едукативних радионица наставили са редовним похађањем наставе			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
Континуирано, до краја јуна 2021.	Педагошки асистент;	Основне школе; Актив стручних сарадника; Координаторка за ромска питања;	/	0,00
Активност 1.2.7.	Додатне посете родитељима чија деца и даље нередовно похађају ОШ			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
Континуирано, до краја јуна 2021.	Педагошки асистент; Координаторка за ромска питања	Здравствена медијаторка; ЦСР; ОШ;	Возило за обилазак родитеља чија деца не похађају редовно ОШ;	0,00
Активност 1.2.8.	Прикупљање података од стране ОШ о броју ромске деце која су успешно завршила школску годину и прикупљање броја ромске деце која су наставила са редовним похађањем наставе након одржаних радионица о важности редовног похађања основне школе			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД

До краја јуна 2021.	Педагошки асистент; Координаторка за ромска питања;	Актив стручних сарадника; Основне школе; Градска управа;	/	0,00
Активност 1.2.9.	Набавка и подела 327 пакета школског прибора за ученике ромске националности и узраста од 1. до 8. разреда свих основних школа на територији града Вршца и подела школског прибора за 23 полазника ШООО			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јуна 2021.	Педагошки асистент; Координаторка за ромска питања; Градска управа;	Актив стручних сарадника; Основне школе;	Набавка школског прибора;	300.000,00
Активност 1.2.10.	Набавка и подела уџбеника за 15 ученика који похађају изборни предмет ромски језик са елементима националне културе и набавка 5 речника ромског језика за основне школе на територији Града Вршца			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја маја 2021.	Педагошки асистент; Координаторка за ромска питања; Градска управа;	Актив стручних сарадника; Основне школе;	Набавка уџбеника и речника ромског језика;	70.000,00
Активност 1.2.11.	Набавка 45 таблет рачунара за ромске ученике основних и средњих школа основношколског и средњошколског узраста			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јуна 2021.	Педагошки асистент; Координаторка за ромска питања; Градска управа;	Актив стручних сарадника; Основне школе;	Набавка таблет рачунара;	300.000,00
Активност 1.2.12.	Израда извештаја о водећем индикатору			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јула 2021.	Педагошки асистент;	Координаторка за ромска питања;	/	0,00
Субтотал - област образовање у РСД				670.000,00

ЗАПОШЉАВАЊЕ

<p>Веза са политикама инклузије Рома</p>	<p>Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године: Посебни циљ 3: Подстицати укључивање радно способних припадника ромске националне мањине на формално тржиште рада, подизати запошљивост, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица.</p> <p>Оперативни циљ 1: Повећати учешће радно способних Рома и Ромкиња на формалном тржишту рада, мере: Развијати и спроводити програме информисања и едукације припадника ромске заједнице (нарочито лица из категорије вишеструко рањивих) о значају и условима пријаве на евиденцију Националне службе за запошљавање, односно правима и обавезама незапослених лица, уз подршку организација цивилног друштва које заговарају унапређење положаја Рома и Ромкиња. Повећати обухват незапослених Рома и Ромкиња обукама из система активног тражења посла.</p> <p>Оперативни циљ 3: Повећати конкурентност припадника ромске националне мањине на тржишту рада.</p> <p>Оперативни закључци са семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године“ <i>Тачка 37, под а)</i> Спровести активности (кроз информисање о правима и обезбеђивање подршке за приступ свим расположивим услугама) усмерене на повећање мотивације за укључивање незапослених Рома и Ромкиња на тржиште рада, нарочито прималаца финансијске социјалне помоћи.</p>
<p>Општи циљ</p>	<p>ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ГРАДУ ВРШЦУ (2019-2021)</p> <p>Побољшање статуса и квалитета живота Рома и Ромкиња у граду Вршцу, уз већу социјалну укљученост у свим сегментима живота локалне заједнице.</p>
<p>Посебан циљ</p>	<p>ПОСЕБАН ЦИЉ 1 - ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ГРАДУ ВРШЦУ</p> <p>Економско оснаживање Рома и Ромкиња укључивањем у активне мере политике запошљавања</p> <p>Мера 1: Континуирано информисање Рома и Ромкиња о активним мерама политике запошљавања.</p> <p>Мера 2: Укључивање Рома и Ромкиња у програме формалног и неформалног образовања за подизање компетенција за радно ангажовање.</p> <p>Приоритет у ЛАП-у у области запошљавања: Укључивање Рома са евиденције НСЗ у мотивационо-активационе обуке, основно образовање одраслих, доквалификације.</p>

Водећи индикатори 2.1. Посебног циља за 2020/2021. годину	До краја маја 2021. године повећати број пријављених лица ромске националности на евиденцији НСЗ за најмање 10%, кроз информисање о услугама и мерама НСЗ, условима запошљавања код послодаваца или samozapošljavanja, као и информисање послодаваца о подстицајима за запошљавање Рома и Ромкиња				
	<p style="text-align: center;">Полазна вредност</p> <p>Број незапослених лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ износи 306, број незапослених жена ромске националности износи 115;</p> <p>Број Рома на евиденцији НСЗ увећао се у периоду од 31.08.2018. до 31.08.2020. за 26 лица;</p> <p>Број лица ромске националности са другим степеном квалификација износи 41; са трећим степеном 16; и са четвртим степеном 6;</p> <p>Број неквалификованих лица ромске националности на евиденцији НСЗ износи 281, од тога 111 жена;</p>	<p style="text-align: center;">Планирана вредност</p> <p>Најмање за 10% повећан број Рома и Ромкиња на евиденцији НСЗ у односу на почетни показатељ;</p> <p>Најмање 30 Рома и Ромкиња информисано о конкурсима за samozapošljavanje или запошљавање;</p> <p>Одржан састанак са послодавцима;</p> <p>Најмање 15 лица ромске националности укључено у ФООО;</p>	<p style="text-align: center;">Остварена вредност</p>	<p style="text-align: center;">Средства верификације</p> <p>Извештаји Мобилног тима;</p> <p>Извештај НСЗ;</p>	<p style="text-align: center;">Коментар</p>
Образложење предложених активности	<p>SWOT анализа за област запошљавања, припремљена у оквиру радионице за израду SWOT анализе, показала је да постоји незаинтересованост Рома за рад (опредељеност за социјалну помоћ); Недовољан број запослених у НСЗ; Ниска квалификациона структура Рома и Ромкиња; Недостатак мотивације за рад због ниске зараде и губљења права на НСП; Деца нису укључена у вртиће довољно, што отежава запошљавање жена.</p> <p>Број радно способних лица ромске националности (15-64 година) у Граду Вршцу износи 850 (406 мушкараца и 444 жене), што чини 62,13% укупног броја грађана ромске националности у Граду Вршцу, док је број незапослених радно способних лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ 306.</p>				

Према евиденцији НСЗ, број радно способних жена ромске националности у Граду Вршац износи 111.

Лица ромске националности у великом проценту су са ниским квалификацијама, неинформисана о правима из области запошљавања или дискриминисана при конкурисању за запослење код послодаваца, а самим тим и ниско мотивисана за учешће у обукама или на конкурсима за запошљавање. Највећи део ромске популације спада у категорију неквалификованих или ниско квалификованих лица, често са незавршеним основним образовањем, без услова, мотивације и могућности да стекне виши образовни ниво, што у великој мери умањује њихову конкурентност на тржишту рада.

Један од начина превазилажења ове препреке су и групни информативни разговори прилагођени потребама ромске заједнице. На овај начин могу се практично и једноставно приказати начин пријављивања на евиденцију, права и обавезе лица, сарадња са саветницима и укључивање у мотивационо-активационе обуке.

Степен стручне	На дан 31.12.2016.		На дан 31.12.2017.		На дан 31.8.2018.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	545	215	51	26	493	214
I	501	202	467	204	454	205
II	2	0	4	0	2	0
III	28	8	29	6	26	5
IV	12	4	14	6	10	4
V	0	0	0	0	0	0
VI-1	1	0	1	0	1	0
VI-2	1	1	0	0	0	0
VII-1	0	0	0	0	0	0
VII-2	0	0	0	0	0	0
VIII	0	0	0	0	0	0

Активност

Информисање Рома и Ромкиња о услугама и мерама НСЗ и условима запошљавања код послодаваца или samozapoшљавања

2.1.1.				
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
Континуирано, до краја маја 2021.	Представник НСЗ, као члан Мобилног тима за инклузију Рома;	Координаторка за ромска питања;	Возило за обилазак насеља у којима живе Роми;	0,00
Активност 2.1.2.	Одржавање састанка са послодавцима у циљу представљања информација о подстицајима послодавцима за запошљавање Рома и Ромкиња			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја маја 2021.	Представник НСЗ, као члан Мобилног тима за инклузију Рома;	Координаторка за ромска питања;	/	0,00
Активност 2.1.3.	Израда извештаја о водећем индиктору			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јуна 2021.	Представник НСЗ, као члан Мобилног тима за инклузију Рома;	Координаторка за ромска питања;	/	0,00
Водећи индиктори	До краја јуна 2021. године укључити најмање 15 лица ромске националности са територије града Вршца у ФООО, функционално основно образовање одраслих			

<p>2.2. Посебног циља за 2020/2021. годину</p>	<p>Полазна вредност</p> <p>Број незапослених лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ износи 306, жена 111;</p> <p>Број неквалификованих лица ромске националности на евиденцији НСЗ износи 281, од чега 111 жена;</p> <p>Број полазника ФООО 2020/2021 износи 11;</p>	<p>Планирана вредност</p> <p>Повећан број Рома и Ромкиња са завршеном основном школом укључивањем у ФООО;</p> <p>Најмање 15 лица ромске националности укључено у ФООО 2021/2022;</p>	<p>Остварена вредност</p>	<p>Средства верификације</p> <p>Извештај школе за Основно образовање одраслих;</p> <p>Извештај НСЗ;</p> <p>Списак Рома и Ромкиња укључених у ФООО;</p>	<p>Коментар</p>
<p>Образложење предложених активности</p>	<p>Број незапослених радно способних лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ је 306. Број незапослених радно способних жена ромске националности у општини Вршац износи 111.</p> <p>Лица ромске националности у великом проценту су са ниским квалификацијама, неинформисана о правима из области запошљавања или дискриминисана при конкурисању за запослење код послодаваца, а самим тим и ниско мотивисана за учешће у обукама или на конкурсима за запошљавање. У програм Функционалног основног образовања одраслих тренутно је школске године 2020/2021. укључено 11 лица ромске националности пријављених на евиденцију НСЗ.</p>				
<p>Активност 2.2.1.</p>	<p>Селекција и информисање неквалификованих лица ромске националности пријављених на евиденцији НСЗ за укључивање у ФООО</p>				
<p>Период/Рок</p>	<p>Одговорна особа /организација</p>	<p>Партнери</p>		<p>Потребни ресурси</p>	<p>Предвиђена средства РСД</p>
<p>Током 2021. године</p>	<p>Представник НСЗ, као члан Мобилног тима за инклузију Рома</p>	<p>НСЗ; ЛС; Координаторка за ромска питања</p>		<p>/</p>	<p>0,00</p>
<p>Активност 2.2.2.</p>	<p>Укључивање Рома и Ромкиња у ФООО</p>				
<p>Период/Рок</p>	<p>Одговорна особа /организација</p>	<p>Партнери</p>		<p>Потребни ресурси</p>	<p>Предвиђена средства РСД</p>

До краја јула 2021.	Представник НСЗ, као члан Мобилног тима за инклузију Рома;	НСЗ; ЛС; Координаторка за ромска питања; Школа за образовање одраслих;	Спровођење ФООО;	0,00
Активност 2.2.3.	Израда извештаја о водећем индикатору			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јула 2021.	Представник НСЗ, као члан Мобилног тима за инклузију Рома;	Координаторка за ромска питања;	/	0,00
<i>Субтотал - област запошљавање у РСД Средства за запошљавање обезбеђена из других извора.</i>				0,00

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Веза са политикама инклузије Рома	<p>Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025.године</p> <p>Оперативни циљ 1: Развити подржавајуће окружење за развој и здравље Рома и Ромкиња.</p> <p>Мере:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ширити јавно-здравствене програме у односу на све Роме и Ромкиње на територији Републике Србије, без обзира на њихов статус, а имајући у виду првенствено њихове здравствене потребе, уз нагласак на оне код којих је вулнерабилност највише изражена. ○ Развијати јавно-здравствене активности којима се отклањају услови који специфично утичу на здравље Рома и Ромкиња (унапређење хигијенско-епидемиолошких услова у ромским насељима, повећање обухвата обавезном имунизацијом, побољшање репродуктивног здравља, превенција хроничних незаразних обољења, побољшање нутритивног статуса одојчади и мале деце у ромским насељима, смањење болести зависности и други ризици). <p>Оперативни циљ 3: Унапредити здравље Рома и Ромкиња у области хроничних незаразних болести и репродуктивног здравља.</p> <p>Организовати здравствено-васпитни рад и едукацију Рома и Ромкиња у неформалним насељима и породицама кроз рад здравствених медијаторки и сарадњу са Заводом за јавно здравље; упознати ромску популацију са ризицима по здравље и здравим стиливима живота путем организације предавања, радионица и израде промотивних материјала.</p>
--	---

	Оперативни циљ 5: Промовисати здраве стилове живота и унапредити обухват Рома и Ромкиња превентивним здравственим активностима. Организовати јавно-здравствене активности и заговарање ка другим системима у циљу унапређења хигијенско-епидемиолошких услова (унапређење приступа пијаћој води и санитацији, дератизација, дезинсекција и дезинфекција простора неформалних насеља и уређено уклањање отпада, итд.).				
Општи циљ	Побољшање статуса и квалитета живота Рома и Ромкиња у граду Вршцу, уз већу социјалну укљученост у свим сегментима живота локалне заједнице				
Посебан циљ	ПОСЕБАН ЦИЉ: 2 - ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ГРАДУ ВРШЦУ (2019-2021) Већа доступност примарне здравствене заштите и унапређење општег и репродуктивног здравља Рома и Ромкиња кроз здравствено васпитне едукације и базаре здравља. Мера 2.1.1. Организовање превентивних прегледа Рома и Ромкиња. Мера 2.2.1. Предавања и радионице на тему Репродуктивно здравље жена.				
Водећи индикатори 3.1. Посебног циља за 2020/2021. годину	До краја јуна 2021. године повећано информисање Рома и Ромкиња о мерама превенције, заштите здравља и спровођењу хигијенско-епидемиолошких мера у време пандемије изазване Ковид-19, пружање информација о начину коришћења средстава за дезинфекцију, дезинсекцију				
	Полазна вредност Број Ромкиња према званичном попису из 2011. износи 682;	Планирана вредност Информисано и едуковано до 100 Рома и Ромкиња; Број Ромкиња које су упућене на контролне прегледе; Набавка најмање 200 пакета за дезинфекцију, дезинсекцију (хигијенски пакети);	Остварена вредност	Средства верификације Извештај мобилног тима; Листа учесника;	Коментар

<p>Образложење предложених активности</p>	<p>На основу података наведених у <i>Упитнику за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома</i> који је ЈЛС попунила заједно са својим партнерима на локалном нивоу, процењено је следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • У граду има 66 Рома и 49 Ромкиња који не поседују здравствену књижицу; • 289 Рома и 438 Ромкиња има изабраног лекара; • 98 Ромкиња је обухваћено гинеколошким прегледима; • 108 ромске деце (39 девојчица и 69 дечака) обухваћено је систематским прегледима; 80% укупног броја деце узраста 24-35 месеци која су примила све препоручене вакцине. <p>SWOT анализа за област здравља припремљена је у оквиру радионице за израду SWOT анализе и показала да постоје неконтролисане трудноће Ромкиња. Непостојање планирања породице и недовољна употреба средстава за контрацепцију. Култура и обичаји који нису у складу са савременом здравственом заштитом и превентивом.</p> <p>Просечна старост ромских жена и мушкараца је за 12 година нижа од просечне старости жена и мушкараца опште популације. С обзиром на раширеност фактора који негативно утичу на стање здравља у ромској популацији као што су сиромаштво, лоши животни услови и друштвена искљученост постоји неопходност предузимања активности на повећању знања и информисања о правима на здравствену заштиту, здрављу и здравим стиливима живота у ромској популацији. У оквиру унапређења здравствене заштите ромске популације која је неодојива од побољшања животног окружења у ромској заједници посебан значај има унапређење здравствене заштите деце и жена у репродуктивном периоду.</p>			
<p>Активност 3.1.1.</p>	<p>Посете породицама у циљу реализације здравствено-васпитног рада</p>			
<p>Период/Рок</p>	<p>Одговорна особа /организација</p>	<p>Партнери</p>	<p>Потребни ресурси</p>	<p>Предвиђена средства РСД</p>
<p>До краја маја 2021.</p>	<p>Здравствена медијаторка; Координаторка за ромска питања;</p>	<p>Дом здравља, патронажна служба; ЈЛС; школе; ЦСР;</p>	<p>/</p>	<p>0,00</p>
<p>Активност 3.1.2.</p>	<p>Набавка и подела најмање 200 пакета за дезинфекцију и дезинсекцију (хигијенских пакета)</p>			

Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери		Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја маја 2021.	Здравствена медијаторка; Координаторка за ромска питања; Град Вршац;	Дом здравља, патронажна служба; ЈЛС; школе; ЦСР;		Набавка пакета за дезинфекцију и дезинсекцију;	280.000,00
Водећи индикатори 3.2. Посебног циља за 2020/2021. годину	До краја маја 2021. године унапређење здравља Рома кроз додељивање хигијенских пакета за негу бабињара и новорођенчета који живе у ромским насељима				
	Полазна вредност Број породиља Ромкиња;	Планирана вредност Додељено најмање 100 пакета за негу бабињара и новорођенчета;	Остварена вредност	Средства верификације Списак бабињара којима је додељен пакет; Фотографије; Извештаји Мобилног тима;	Коментар
Образложење предложених активности	<p>На основу података наведених у <i>Упитнику за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома</i> који је ЈЛС попунила заједно са својим партнерима на локалном нивоу, процењено је следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 396 ромских мајки и деце су обухваћени патронажним посетама (пре и постнатално); • 108 трудница ромске националности је обухваћено редовним прегледима у амбуланти; • Од 80% укупног броја деце узраста 24-35 месеци која су примила све препоручене вакцине из националног календара имунизације до свог првог рођендана (до навршене друге године за вакцину против малих богиња), обухват ромске деце је укупно 99%, од чега је 80% обухват девојчица ромске националности; 				
Активност 3.2.1.	Утврђивање тачног броја Ромкиња бабињара код патронаже, Дома здравља и обиласком ромских насеља				
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери		Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
Континуирано, до краја маја	Координаторка за ромска питања; Здравствена медијаторка;	Дом здравља, патронажна служба;		Возило за одлазак у насеље;	0,00

2021.				
Активност 3.2.2.	Набавка и подела хигијенских пакета теренским обиласком бабињара кроз подршку Мобилног тима			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
Континуирано, до краја маја 2021.	Здравствена медијаторка; Координаторка за ромска питања;	Градска управа Града Вршца; Патронажна служба Дома здравља;	Возило за одлазак у насеље; Набавка хигијенских пакета;	200.000,00
Активност 3.2.2.	Израда извештаја о водећем индикатору			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јуна 2021.	Здравствена медијаторка;	Координаторка за ромска питања;	/	0,00
Субтотал - област здравствена заштита у РСД				480.000,00

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Веза са политикама инклузије Рома	<p>Стратегија социјалног укључивања Рома и Ромкиња у Републици Србији 2016 – 2025.</p> <p>Посебни циљ 5: Унапредити приступ услугама социјалне заштите и доступност новчаних давања ради смањења сиромаштва и повећања социјалне укључености Рома и Ромкиња у локалној заједници.</p> <p>Оперативни циљ 1: У систему социјалне заштите применити решења која дају предност подршци породици приликом пружања подршке деци у ризику, укључујући и посебну подршку ромској породици.</p> <p>Мере: Центри за социјални рад ће јачати своју саветодавну услугу у раду са ромским породицама и уопште корисницима ромске</p>
--	--

	<p>националности. Унапредити систем превенције и подршке с циљем смањења броја малолетничких и принудних бракова и малолетничких трудноћа у ромској заједници</p> <p><i>Оперативни циљ 1:</i> У систему социјалне заштите применити решења која дају предност подршци породици приликом пружања подршке деци у ризику, укључујући и посебну подршку ромској породици.</p>				
Општи циљ	Побољшање статуса и квалитета живота Рома и Ромкиња у граду Вршцу, уз већу социјалну укљученост у свим сегментима живота локалне заједнице				
Посебан циљ	<p>ПОСЕБАН ЦИЉ 3 - ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ГРАДУ ВРШЦУ (2019-2021) Повећање доступности социјалне заштите кроз превентивне програме и услуге за повећање социјалне укључености Рома и Ромкиња упознавањем заједнице и њиховим информисањем о културолошким приликама и обичајима Рома.</p> <p>Мера 1. Утврђивање потреба ромске популације о видовима подршке кроз локалне услуге социјалне заштите и увођење система праћења коришћења услуга социјалне заштите.</p> <p>Мера 2. Збрињавање старијих ромских лица и укљученост старијих Рома и Ромкиња у заједницу.</p> <p>Мера 3. Социјализација ромске деце кроз увођење вршњачких активности.</p> <p>Мера 4. Промоција ромске културе, обичаја и традиције.</p> <p>Мера 5. Едукативни програми за превенцију насиља у ромским породицама.</p> <p>Мера 6. Сагледавање положаја Ромкиња у породици и у заједници</p>				
Водећи индикатори 4.1. Посебног циља за 2020/2021. годину	До краја јуна 2021. године информисати Роме и Ромкиње у ромским насељима о правима и услугама из области социјалне заштите кроз обилазак насеља у којима живе Роми и Ромкиње (права и услуге: НСП, домски смештај, породични смештај, клубови за старе, становање уз подршку у заштићеним условима, хранитељство, домски смештај у институцијама социјалне заштите, лица без адекватне породичне бриге и старања)				
	Полазна вредност	Планирана вредност		Средства верификације	
	417 Рома корисника НСП; 1.125 корисника ЦСР је ромске националности (611 Рома и 514 Ромкиња), што представља 17%;	Број теренских посета породицама; Број информисаних Рома и Ромкиња о услугама ЦСР; Број Рома и Ромкиња којима је	Остварена вредност	Списак корисника којима је пружена подршка приликом остваривања права код ЦСР; Фотографије са теренских	Коментар

	Број Рома према резултатима пописа 2011. износи 1.368, 2,63%, док према проценама око 2.000 у 4 насеља у којима живе Роми;	пружена подршка за остваривање услуга ЦСР; Број Рома и Ромкиња укључених у локалне услуге социјалне заштите, број и врста остварених услуга за сваку од наведених услуга;		посета породицама; Извештај Мобилног тима; Извештај ЦЗСР	
Образложење предложених активности	<p>На основу података наведених у <i>Упитнику за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома</i> који је ЈЛС попунила заједно са својим партнерима на локалном нивоу, процењено је следеће:</p> <p>417 домаћинстава ромске националности прима новчану социјалну помоћ, што је 25,4% укупног броја домаћинстава ромске националности; Број деце ромске националности старости 0 до 18 година која примају дечији додатак је 978 (54% девојчица и 46% дечака), што је 100% од укупног броја ромске деце старости од 0 до 18 година. 100% од овог броја прима дечији додатак најмање 12 месеци; 374 детета ромске националности млађе од 5 година (52% девојчица и 48% дечака) је добило дечији додатак, што је 100% од укупног броја ромске деце млађе од 5 година;</p> <p>До сада је евидентиран 21 случај (11 Рома и 10 Ромкиња) оствареног права на пријаву места пребивалишта на адреси Центра за социјални рад;</p> <p>Иако је већ доста тога урађено у циљу постизања бољег положаја ромске популације, реалност показује да се недовољан број Рома и Ромкиња укључује у системе Града. Велики број живи од социјалне помоћи, деца углавном завршавају само основну школу, мали број и средњу, тек појединци одлазе на високо школовање.</p> <p>Роми су и најугроженија национална мањина по свим друштвеним параметрима који се узимају у обзир приликом процењивања социјалног статуса неке заједнице или друштвене групе. Од свих националних мањина, ниједна се не налази у социјалном положају који је по својој тежини и проблематичности имало сличан положају ромске мањине. Социјална искљученост ромске популације огледа се пре свега у томе што су и појединци и читаве породице гурнути на маргине друштва, те спречени да у свом пуном капацитету учествују у економским, друштвеним и културним токовима на локалном нивоу, пре свега због сиромаштва и/или недостатка основних знања и могућности за образовање и запослење.</p>				
Активност 4.1.1.	Информисање ромске заједнице о правима, услугама и начину остваривања права из области социјалне заштите				
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД	
Континуирано, до краја јула 2021.	Представник НСЗ, као члан Мобилног тима за инклузију Рома	Координаторка за ромска питања; Здравствена медијаторка;	Возило за одлазак у насеље;	0,00	

Активност 4.1.2.	Израда извештаја и прикупљање података од ЦСР о броју донетих решења о правима и услугама			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јула 2021.	Представник ЦСР, као члан Мобилног тима за инклузију Рома;	ЦСР; Координаторка за ромска питања;	/	0,00
Водећи индикатори 4.2. Посебног циља за 2020/2021. годину	До краја јуна 2021. године повећати информисаност ромске популације о облицима насиља у породици, помоћи жртвама кроз информисање			
	Полазна вредност Ромска заједница неинформисана о препознавању и заштити од насиља у породици;	Планирана вредност Информисана ромска популација о препознавању насиља у породици и мерама заштите од насиља; Најмање 50 информисаних породица;	Остварена вредност	Средства верификације Извештај Мобилног тима Штампани материјал
Образложење предложених активности	Насиље у породици доводи до повећане стопе раног напуштања школовања, а касније и до сиромаштва и економске зависности. Кроз информисање ромске заједнице скренућемо пажњу на овај веома значајан изазов.			
Активност 4.2.1.	Информисање обиласком Рома и Ромкиња у ромским насељима и у просторијама Центра за социјални рад (саветовалиште за брак и породицу)			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јуна 2021.	Представник ЦСР, као члан Мобилног тима за инклузију Рома; Координаторка за ромска питања;	ЦЗСР; Дом здравља; Школе; Здравствена медијаторка;	/	0,00

Активност 4.2.2.	Израда извештаја о реализацији водећег индикатора			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јуна 2021.	Представник ЦСР, као члан Мобилног тима за инклузију Рома; Координаторка за ромска питања;	ЦЗСР; НВО; Дом здравља; Школе; Здравствена медијаторка;	/	0,00
Субтотал - област социјална заштита у РСД				0,00

СТАНОВАЊЕ

Веза са политикама инклузије Рома	<p>Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године.</p> <p>Оперативни циљ 4. Унапредити комуналну инфраструктуру ромских насеља.</p> <p>Обезбедити финансијску помоћ и спроводити активности у вези са јачањем свести и информисањем становника ромских насеља о могућностима да остварују права у вези са бољом доступношћу комуналних услуга и сервиса, о значају комуналног уређења насеља, као и уређења и очувања животне средине.</p>
Општи циљ	Побољшање статуса и квалитета живота Рома и Ромкиња у граду Вршцу, уз већу социјалну укљученост у свим сегментима живота локалне заједнице.
Посебан циљ	<p>ПОСЕБАН ЦИЉ 4 - ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ГРАДУ ВРШЦУ (2019-2021)</p> <p>Унапређење становања Рома и Ромкиња обезбеђивањем већег броја условних стамбених јединица и побољшање инфраструктуре у ромским насељима.</p> <p>Мера 1. Стварање услова за унапређење финансијске и правне основе за даље унапређење социјалног становања.</p> <p>Мера 2. Информисање ромског становништва о поступку озакоњења, као и стамбеним конкурсима</p> <p>Мера 3. Подизање свести о очувању животне средине и одржавању хигијене стамбених простора и насеља</p>

До краја маја 2021. године уређено/очишћено ромско насеље, кроз радно учешће становника ромског насеља у сарадњи са Мобилним тимом (кошење зелених површина и уклањање смећа из подстандардних ромских насеља у сарадњи са ЈКП)					
Водећи индикатори 5.1. Посебног циља за 2020/2021. годину	Полазна вредност	Планирана вредност	Остварена вредност	Средства верификације	Коментар
	Неуређено ромско насеље;	Очишћено и уређено ромско насеље кроз ангажовање становника насеља; Број Рома који су учествовали у уређењу насеља; Уређено ромско насеље кроз кошење зелених површина и уклањање смећа;		Извештај Мобилног тима; Фотографије	
Образложење предложених активности	<p>Према подацима Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о подстандардним ромским насељима за 2016. годину, Роми на територији Града Вршца живе у следећим подстандардним насељима: Балата, Мали рит , Војводе Степе Степановића, Избиште, Саве Кнежевића Избиште , Павлиш, Ритишево 1, Ритишево 2, , Загајица, Улица Гробљанска Уљма и 29. Новембар Уљма.</p> <p>Према садржају Упитника за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома, који је попуњен од стране ЈЛС, може се констатовати следеће:</p> <p>На подручју општине/града евидентирано је 11 неформалних ромских насеља у званичној евиденцији надлежног органа за које постоји донет одговарајући урбанистички план на основу кога се могу извршити неопходне грађевинске интервенције за унапређење и озакоњење појединачних објеката.</p> <p>Анализа у ромским насељима:</p> <p>Водоводна мрежа постоји у свих 11 насеља (100%). У 10 од 11 насеља (90,91%) водоводна мрежа је у функцији. У насељима у којима је водоводна мрежа у функцији, покривеност у 9 насеља (90%) износи од 30-70%.</p> <p>Канализациона мрежа постоји само у једном насељу (9,09%), и то у насељу Балата.</p> <p>Електрична мрежа постоји у 10 од 11 насеља (90,91%), док у насељу Мали рит електрична мрежа у поступку увођења.</p>				

У 9 од 11 насеља (81,82%) постоји улична расвета, док у насељима Мали рит и Улица Гробљанска улична расвета у поступку увођења и очекује се прикључење на мрежу.

У 10 од 11 насеља (90,91%) постоје приступне саобраћајнице, док у насељу Мали рит не постоје. У 9 од 11 насеља постоје унутрашње саобраћајнице, док у насељима Мали рит и Војводе Степе Степановића не постоје.

Насеље: Мали рит

Површина	14.636 квм
Процењена старост насеља	15 - 45 година
Тип грејања	чврсто гориво (дрво, угаљ)
Постоји одношење отпада	не
Опис положаја	на ободу формалног насеља
Број кућа	< 15 јединица
Број становника	100 - 200 становника
Грађевински материјал	слаби материјали, неподобни за градњу
Постоји водоводна мрежа	да
Статус водоводне мреже	У употреби
Покривеност водоводном мрежом	0
Постоји канализациона мрежа	не
Статус канализационе мреже	
Покривеност канализационом мрежом	0
Тип септичке јаме	
Постоји електрична мрежа	не
Статус електричне мреже	
Покривеност електричном мрежом	0
Постоје приступне саобраћајнице	не

Постоје унутрашње саобраћајнице	не
Тип коловоза	
Покривеност унутрашњим саобраћајницама	0
Постоји улична расвета	да
Статус уличне расвете	
Покривеност уличном расветом	0
Покривеност планском документацијом	цела територија насеља
Тип планске документације	генерални урбанистички план
Спровођење планова	даљом разрадом
Започета разрада плана	не
Степен легализације објеката	објекти треба да се легализују (< 10% легализовано)
Предато за легализацију	< 30% објеката
Облик власништва	

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Активност 5.1.1.	Спровођење акције уређења насеља, кошење зелених површина и уклањање смећа из подстандардних ромских насеља у сарадњи са ЈКП			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја маја 2021.	Координаторка за ромска питања; Град Вршац;	Становници насеља Мали рит; ЈКП; ЦСР; Педагошки асистенти; Здравствена медијаторка; НСЗ; НВО „Романо крло“ и „Роми напред“	Гориво за тримере, косачице; уклањање амброзије; Набавка услуга реализације преко ЈКП-а.	50.000,00

Активност 5.1.2.	Израда извештаја о реализацији водећег индикатора			
Период/Рок	Одговорна особа /организација	Партнери	Потребни ресурси	Предвиђена средства РСД
До краја јула 2021.	Координаторка за ромска питања;	ЈКП; ЦСР; Педагошки асистенти; Здравствена медијаторка; НСЗ; НВО „Романо крло“ и „Роми напред“	/	0,00
Субтотал – област становање у РСД				50.000,00

<i>Субтотал</i> - област образовање у РСД	670.000,00
<i>Субтотал</i> - област запошљавање у РСД	0,00
<i>Субтотал</i> - област здравствена заштита у РСД	480.000,00
<i>Субтотал</i> – област социјална заштита у РСД	0,00
<i>Субтотал</i> – област становање у РСД	50.00,00
ТОТАЛ	1.200.000,00